

Asia: VN/6453/2021

Norjan suomalais-norjalaisen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma ja sen ympäristöselostus

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO NORJAN SUOMALAIS-NORJALAISEN VESIENHOITOALUEEN SUUNNITELMAKAUDEN 2022–2027 VESIENHOITOSUUNNITELMAN LAADINNASTA JA SEN YMPÄRISTÖARVIOINNISTA

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa Norjan suomalais-norjalaisen vesienhoitoalueen suunnitelma-kauden 2022–2027 vesienhoitosuunnitelmasta ja sen ympäristöselostuksesta. Vesienhoitosuunnitelman päätavoite on huolehtia siitä, että vesiympäristöä ja ekosysteemeitä suojellaan ja käytetään kestäväällä tavalla. Vesienhoitosuunnitelman tarkoitus on antaa selkeä kuvaus siitä, miten vesiä hoidetaan pitkän aikavälin perspektiivistä. Suunnitelma on tärkeä työkalu vesiasetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi vesiympäristön ja vesivarojen kokonaisvaltaisessa suojelussa ja kestävässä käytössä.

Suomi ja Norja allekirjoittivat vuonna 2014 sopimuksen suomalais-norjalaisesta vesienhoitoalueesta (50/2014), johon kuuluvat Jäämereen laskevien Teno-, Näättäjä-, Uutuan- ja Paatsjokien valuma-alueet. Sopimus luo puitteet kahdenväliselle yhteistyölle ja hallinnollisille järjestelyille vesienhoitoalueella. Suomi ja Norja laativat kumpikin omalle alueelleen vesienhoitosuunnitelman, jotka sopimus velvoittaa sovittamaan yhteen. Tromssan ja Finnmarkin vesienhoitoalueviranomaisen on nimetty toimivaltaiseksi viranomaiseksi suomalais-norjalaisen Tenon, Paatsjoen ja Näättäjäjoen vesienhoitoalueen norjanpuoleiseen osaan. Lapin ELY-keskus on nimetty vesienhoitoalueviranomaiseksi suomalais-norjalaisen vesienhoitoalueen suomenpuoleiseen osaan.

Suomen puolella Tenon–Näättäjäjoen–Paatsjoen vesienhoitosuunnitelma kattaa Suomesta Jäämereen laskevat vesistöt. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Suomen puolelta kohdistuu Norjan alueille vähäistä ravinnekuormitusta lähinnä yhdyskuntien ja haja-asutuksen jätevesistä. Tenojoen

vesistö-alueella ihmisen toiminta on paikoin lisännyt eroosiota ja teiden rakentaminen on aiheuttanut mm. lohien noususteitä.

Suomalais-norjalaisella vesienhoitoalueella on monia rannikkoalueita ja vesistöjä, joissa on rekisteröity suuressa määrin vieraslajien vaikutuksia. Lausunnolla olevassa vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa on tuotu esille, että kyttyrälohen tutkimukseen ja torjuntatoimenpiteisiin tarvitaan huomattavia taloudellisia voimavaroja tulevalla suunnitelmakaudella. Laji todistetusti lisääntyy Teno- ja Näättäjäjokien vesistöalueilla ja on yleistymässä. Vaikka kyttyrälohi kutee Atlantin lohta aiemmin, se saattaa kesän aikana kilpailla samoista resursseista. Lisäksi on esitetty, että lohitaän torjuntaa jatketaan asetuksella lohitaän torjunnasta vesiviljelylaitoksissa. Tämän asetuksen tärkeä tavoite on, että lohitaän vaikutus luonnonlohikantoihin saadaan mahdollisimman pieneksi. Lapin liitto pitää tärkeänä, että vieraslajien ja kalatautien leviämisen ehkäisemiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä Norjan, Suomen ja Venäjän kesken.

Vireillä olevassa Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 on ympäristöministeriön toimesta kuultu Norjaa MRL 206 §:n mukaisesti valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten osalta. Pohjois-Lapin maakuntakaavan keskeisimmät naapurimaihin kohdistuvat vaikutukset liittyvät kehittämiskäytäviin. Maakuntakaavassa on osoitettu kehittämisperiaate- ja aluevarausmerkintöjä tavoitteena, että ne jatkuisivat Norjan puolella. Tenojoki toimii rajajokena Suomen ja Norjan välillä. Teno- ja Näättäjäjoki on osoitettu arvokas vesistö -merkinnällä. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti uhanalaisen eliölajiston, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja kalastuksen kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä. Merkintään liittyy suunnittelumääräys: ”Vesistöalueen ympäristön suunnittelussa ja käytössä on huolehdittava, ettei vesistöjen tilaan vaikuttavissa toimenpiteissä vesistön erityisiä luonnon- ja kalastusarvoja heikennetä”. Merkinnällä pyritään turvaamaan vesistöjen luonnon- ja kalastusarvoja.

Lapin liitolla ei muutoin ole huomauttamista suomalais-norjalaisen vesienhoitoalueen suunnitelmasta ja sen ympäristöarvioinnista.

LAPIN LIITTO

Mika Riipi

maakuntajohtaja

Riitta Lönnström

suunnittelujohtaja

Piisilä Juha
Lapin liitto